

Visitationspredikan, Björklinge, Skuttunge och Viksta församlingar
Söndagen före domsöndagen, 17 november 2024, Första årgångens texter
Söndagens tema: Vaksamhet och väntan
Visitationens tema: Framtidens möjligheter

Under allhelgonahelgen hade vi besök här i Uppsala stift av de tre biskoparna i den evangelisk-lutherska kyrkan i Zimbabwe. De besökte olika församlingar och när de kom tillbaka från sina utflykter skulle de berätta om tre saker som hade överraskat dem, två saker som de skulle testa i sitt eget stift och ett gott råd som de ville ge Svenska kyrkan.

Två saker som gärna ville ta med sig hem till Zimbabwe och testa där var våra vardagsgudstjänster och våra kyrkkaffen. När jag och en av biskoparna, biskop Mhaka, var ute på ”walk and talk” – en promenad med samtal – sa han ungefär så här till mig: När människor kommer till kyrkan måste de få något mer än en tankvärd predikan för tron lever inte bara av ord och tankar. Den behöver mer än så för att väckas och leva.

Han sa också en annan sak som jag vill lyfta fram idag när vi avslutar biskopsvisitationen här i Björklinge, Skuttunge och Viksta församlingar. Något som hade överraskat honom var att många som är engagerade i Svenska kyrkan uppgivet hade sagt att folk inte längre kommer till kyrkan. Samtidigt kunde han med egna ögon se att det kom massor av människor till kyrkorna och kyrkogårdarna under allhelgonahelgen. Han fick också höra att vi just nu har en trend i Sverige som innebär att allt fler ungdomar väljer att konfirmera sig. Han fick klart för sig att vi har kö till vissa av våra barngrupper, att vi har mängder av sångare i våra kyrkokörer, att kyrkorna kan bli väldigt välfyllda när vi firar musikgudstjänst och att vi också firar gudstjänster på våra äldreboenden. Det här fick han inte riktigt ihop. Han tyckte att det verkade som att vi inte riktigt räknade med alla dessa människor som möts i kyrkans sammanhang om de inte också kommer till söndagens huvudgudstjänst.

Biskop Mhakas goda råd till oss i Svenska kyrkan var att vi behöver tänka i andra banor. Vi ska förkunna evangeliet, missionera, undervisa om kristen tro och kristet liv, väcka nyfikenhet och engagemang, be och lovsjunga på alla de platser och i alla de sammanhang som människor söker sig till i församlingslivet. Om folk kommer när ni firar musikgudstjänst tycker jag att ni ska fira fler musikgudstjänster, sa han, och när människor kommer ska ni hjälpa dem att slå följe med oss alla och varandra på kyrkans walk-and-talk-promenad tillsammans med Kristus.

Biskop Mhakas goda råd kan sammanfattas i den uppmaning som riktas till oss genom dagens episteltext. ”Hör vad Anden säger till församlingarna!” Var lyhörda för den andliga längtan och de behov som helig Ande väcker hos oss och mitt ibland oss – här och nu.

Samma goda råd kan formuleras på ett annat sätt i ljuset av dagens evangelietext. Ibland händer det att vi i församlingslivet tröttnar ut oss genom att stå och banka på fel port. Vi vägrar att lämna en dörr som tidigare ledde in till himmelska festligheter men som Kristus nu verkar ha slagit igen. För att inte missa den himmelska festen fortsätter vi ihärdigt att slå på den gamla porten. Till sist borde den ge vika och öppnas på nytt. I väntan på att detta ska hända gör vi vårt allra bästa för att hålla oss vakna och alerta. Samtidigt undrar vi hur orken ska räcka för både oss och andra. Vi oroar oss över vad som händer om oljan sinar och tar slut.

Evangeliet, det glada budskapet, till oss idag är att tiden och oljan ännu inte är slut. När en port slår igen i församlingslivet här i Björklinge, Skuttunge och Viksta öppnar Kristus nya dörrar och vid dem väntar han på oss. Vår kallelse är att följa honom genom sådana portar. Vi hittar öppningarna genom att rikta vår vaksamhet mot de facklor som Kristus tändert. Andens eld lyser upp brudgummens väg och visar oss som vandrar med honom var han rör sig just nu. Där han går finns framtidens möjligheter. Där öppnas små dörrspringor och där ställs också övergivna gamla portar på vid gavel.

Under de dagar som jag har varit här på biskopsvisitation har vi, i olika konstellationer, varit ute på en walk-and-talk-promenad tillsammans – både rent konkret och bildligt talat. Vi har samtalat om framtidens möjligheter eftersom det är temat för visitationen. Tillsammans har vi lyssnat efter vad Anden säger till församlingarna. Vi har spanat efter brinnande facklor som visar oss var Kristus öppnar dörrar här och nu och var han väntar på oss.

Idag, när vi avslutar visitationen, vill jag lyfta fram tre saker som har överraskat mig, två saker som jag kommer att ta med mig och tipsa andra församlingar om och ett gott råd som jag vill skicka med er som är församlingarna här i Björklinge, Skuttunge och Viksta.

Den första överraskningen är att det kom så mycket folk till Café Existens i församlingshemmet här i Björklinge i onsdags. Ämnet för kvällen var framtidstro hos unga i Björklingeområdet och vi som var där fick veta mer både om mörka stråk som ger anledning till oro och om det ljus som ungdomsjouren, skolorna och nattvandrarerna i BeSafe tillsammans vill sprida. Det fanns en stor tacksamhet över att Svenska kyrkan bjöd in till detta samtal. De som har till uppgift att sprida ljus behöver ibland få samlas för att elden inte ska falna. Alla som bär facklor behöver då och då fylla på med ny olja så att den inte tar slut. Vilka möjligheter har vi i Svenska kyrkan att vara en oljekälla för skolpersonalen, ungdomsjouren och nattvandrarerna också i framtiden? Den frågan bär jag med mig efter Café Existens.

Det andra som överraskade mig är att det kom så mycket folk till tac-o-lov-gudstjänsten i Skuttunge bygdegård i torsdags. Det bara välldes in små och stora, gamla och unga. Själv hade jag mest fokus på barnen eftersom de kunde rörelserna till sångerna men jag såg också hur ännu fler bord snabbt kom på plats och dukades. Jag såg hur stora skålar med rivna morötter och välskuren gurka fylldes på allteftersom och när det var dags för barnen att gå hem var det väldigt många som gärna ville stanna kvar. Vad säger Anden till församlingarna här genom den glädje som gudstjänster av det här slaget uppenbarligen ger? Den frågan bär jag med mig efter tac-o-lov-gudstjänsten.

Det tredje som överraskade mig är att ni genom bullkyrkan har tagit den svenska traditionen med kyrkkaffe till en helt ny nivå. Bullkyrkan, som är ett ekumeniskt samarbete mellan Svenska kyrkan och Missionskyrkan här i Björklinge, innebär att ungdomar och unga vuxna bjuds på hembakade bullar, varm choklad eller kaffe på fredagskvällar mellan klockan 22 och midnatt. Under sådana kvällar går det inte bara åt en massa bullar. Det kommer stora skaror av ungdomar som vill umgås i församlingslivet. Många församlingar tycker att det är svårt att komma i kontakt med människor i den åldersgruppen. Vilka dörrar öppnar Jesus för er genom de relationer som skapas med hjälp av bullarna? Den frågan bär jag med mig efter besöket i Missionskyrkan här i Björklinge.

De två saker som jag tar med mig från den här visitationen och som jag kommer att tipsa andra församlingar om hämtar jag från Viksta kyrka. När jag var där i torsdags fick jag veta mer om vad som krävs för att man ska lyckas bli av med en fallfärdig orgelläktare i en medeltida kyrka. Den kunskapen kommer jag att sprida vidare i Uppsala stift. Jag fick dessutom träffa den livaktiga syföreningen som förbereder sig för den årliga auktionen inför den första söndagen i advent. Nu, när syföreningsauktioner och julmarknader på nytt är trendigt och inne, besitter syföreningen i Viksta, som har varit oavbrutet verksam i 122 år, en eftertraktad expertkompetens. De kan anordna en traditionell syföreningsauktion som återkommer år efter år eftersom de kontinuerligt förnyas den en aning.

Till sist vill jag skicka med er som är församlingar här i Björklinge, Skuttunge och Viksta ett gott råd inför framtiden. Under de dagar som jag har varit här har många av våra samtal kretsar kring en och samma längtan. Här i församlingarna vill ni fylla på med kraft och olja genom att utveckla ett gudstjänstliv som är ännu mer relevant och angeläget för ännu fler än vad söndagens huvudgudstjänster verkar vara. Ni vill fira gudstjänst där människor samlas och när människor kommer, precis som biskop Mhaka tycker att hela Svenska kyrkan borde göra. Mitt goda råd är att ni fortsätter att samtala om hur ett sådant gudstjänstliv skulle kunna ta form och att ni också involverar domkapitlet i Uppsala stift i den dialogen.

De tre gästande biskoparna från Zimbabwe konstaterade att domkapitlet verkar vara ett inflytelserikt kyrkligt organ som väcker fruktan och bävan. Som första vice ordförande i domkapitlet här i Uppsala stift tycker jag förstås att åtminstone vårt domkapitel är en synnerligen klok och resonabel skara. Det gör att jag är övertygad om att samtalen efter visitationen kommer att bli lika konstruktiva och framåtsyftande som samtalen under visitationen har varit. Domkapitlets uppgift är inte att släcka Andens låga. I stället eftersträvar domkapitlet att säkerställa att tillgången på olja är god.

Vad står då oljan för i den liknelse som Jesus berättar i dagens evangelietext? Jesus ger oss inget svar på den frågan men många av oss anar nog att det handlar om den rättfärdighet och det goda liv som Anden skänker oss genom trons gemenskap med Kristus. Kyrkans böner om helig Anden förknippas ofta just med olja. Idag ber vi att Gud ska göra oss vaksamma på de nya dörrar och möjligheter som Kristus öppnar för oss, också när vi får vänta på dem eftersom de ligger i framtiden.

Vi som har samlats här i kyrkan idag är inte de enda som ber om detta. I biskop Mhakas stift, the Eastern diocese, finns en församling som heter Masvingo Urban och som är er vänförsamling i Zimbabwe. Idag ber de för er och biskop Mhaka hälsar till er alla. I Masvingo Urban tackar de idag särskilt Gud för alla fantastiska vardagsgudstjänster som ni får fira i församlingarna här och alla olika slags kyrkkaffen som ni får mötas till. De ber att Kristus ska leda er när ni fortsätter att utforska formerna för ett relevant och angeläget gudstjänstliv. När vi tillsammans hör vad Anden säger till församlingarna och följer den riktning som Anden leder oss i kommer Anden att ge ännu fler chansen att fylla sina krus med den olja som håller Andens liv och låga brinnande – idag, i framtiden och i all evighet. Amen.

